

EN VERDER

OPLEIDING MASTER OF SPORTS GAAT VAN START

Voor het eerst gaat een (voormalige) ALO een opleiding aanbieden op masterniveau. Fontys Sporthogeschool start per januari 2009 de NVAO-geaccrediteerde opleiding 'Master of Sports'. Reden genoeg om eens wat dieper in te gaan op het hoe en waarom van deze master. **Door: Pieter Cornelissen**

Veel afgestudeerden Lichamelijke Opvoeding volgen een vervolgopleiding. Sommigen direct na hun studie, anderen na het opdoen van enige werkervaring. De redenen om een vervolgopleiding te doen kunnen verschillend zijn: door behoefte aan meer verdieping, voor het verbeteren van het carrièreperspectief, of gewoon omdat men toe is aan een nieuwe uitdaging. Opleidingen die blijkens marktonderzoek door afgestudeerde LO'ers veel gevolgd worden zijn onder andere Bewegingswetenschappen, Pedagogiek, Vrijtijdwetenschappen, Fysiotherapie en Pabo. Daarbij zijn de laatste twee eerder 'extra' studies dan vervolgopleidingen. In tegenstelling tot de meeste westerse landen, kent Nederland geen opleidingen LO op wetenschappelijk niveau, doordat de hbo-opleidingen al een eerstegraads bevoegdheid verlenen. De meest gevolgde universitaire 'vervolg'-opleidingen sluiten hierdoor dan ook niet naadloos aan op een vooropleiding LO. Met de komst van het bachelor-mastersysteem in het hoger onderwijs is het voor de hbo-instellingen mogelijk geworden masteropleidingen aan te bieden. Dit zijn opleidingen op het niveau van een universitaire master, maar met een meer praktische gerichtheid. Deze zogenaamde 'hbo-mas-

ters' worden steeds meer aangeboden: inmiddels zijn er iets meer dan 90 geaccrediteerd in ons land. Accreditatie van alle opleidingen, nieuw en bestaand, gebeurt door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO). Ook de nieuwe opleiding Master of Sports is op deze manier beoordeeld en volledig geaccrediteerd.

ONDERSCHIEDEND VERMOGEN

De Master of Sports van Fontys Sporthogeschool is een deeltijdopleiding van tweeënhalf jaar die zich richt op mensen met minimaal twee jaar relevante werkervaring. Bovendien dient de werksituatie zich te lenen voor het uitvoeren van opdrachten en praktijkonderzoek. Hieruit blijkt dat de relatie naar de beroepspraktijk, in tegenstelling tot bij de meeste universitaire masteropleidingen, voorop staat. Dat neemt niet weg dat wetenschappelijk onderzoek een belangrijke rol speelt in de Master of Sports: studenten leren wetenschappelijke artikelen lezen en gebruiken, en zelf praktijkgericht onderzoek doen. Meer fundamentele wetenschap, zoals biomechanica en moleculaire biologie, blijft echter voorbehouden aan universitaire masters. Het accent ligt dus op toegepast onderzoek, en dan met name op het ontwerpen en het implementeren van bewezen effectieve bewegingsprogramma's. De praktijk van sport en bewegen houdt zich immers vooral bezig met de beïnvloeding van bewegingsgedrag in bijvoorbeeld het onderwijs of de gezondheidszorg. Om de daar aangeboden onderwijs-, stimulerings- en trainingsprogramma's (nog) beter te laten renderen is 'evidence based practice' nodig, oftewel een onderbouwing van bewegingsprogramma's door onderzoeksresultaten. Dus niet 'doen wat we altijd doen' en maar hopen dat het werkt, maar beginnen vanuit wat bewezen effectief is. En waar mogelijk meten of het doel ook wordt bereikt. Dat is wat centraal staat in de Master of Sports.

BRUGFUNCTIE

We vroegen Lars Borghouts, lector aan Fontys Sporthogeschool en medeontwikkelaar van de master, wat een afgestudeerde aan de nieuwe masteropleiding nu eigenlijk 'wordt'.

'Een masteropleiding is uiteraard geen beroepsopleiding. Iemand die bewegingswetenschappen studeert wordt bewe-

gingswetenschapper, iemand die vrijetijdswetenschappen studeert wordt vrijetijdswetenschapper. Maar meestal wordt je bij universitaire masteropleidingen toch vooral opgeleid om wetenschappelijk onderzoeker te worden. Een groot deel van de afgestudeerden gaat weliswaar uiteindelijk een andere kant op, maar dat is bij alle opleidingen het geval', aldus Borghouts. 'Bij een professionele master, zoals hbo-masters ook wel worden genoemd, gaat het erom dat je een bijdrage leert leveren aan de verdere professionalisering van de beroepsgroep, in dit geval door middel van wetenschappelijk onderbouwde beïnvloeding van bewegingsgedrag. De afgestudeerde Master of Sports vervult een brugfunctie tussen theorie en praktijk. Soms zal je daardoor een carrièrestap kunnen maken, soms betekent dat gewoon dat je beter wordt in wat je al doet. Dat is aan de afgestudeerde zelf.'

INHOUD VAN HET MASTERPROGRAMMA

De Master of Sports kent een basisgedeelte (één kwart van de opleiding) en twee mogelijkheden tot specialisatie: Education en Health. Het gekozen uitstroomprofiel vormt dan ook de kern van de opleiding. Het programma wordt afgesloten met een afstudeerstage en een 'Masterpiece' waarin een toegepast wetenschappelijk onderzoek wordt uitgevoerd.

In het basisdeel wordt een fundament gelegd voor onderzoeks- en communicatieve vaardigheden. In het specifieke deel 'Health' staat het belang van sport en bewegen in het kader van gezondheid centraal. De afgestudeerden van deze specialisatie zullen gaan voorzien in de maatschappelijke behoefte om de beroepsbeoefenaar meer kennis bij te brengen over de gezondheidswinst en de gezondheidsrisico's van sport en bewegen.

De specialisatie 'Education' focust zich meer op het belang van sport en bewegen voor de ontwikkeling en vorming van de mens (kind) en de maatschappij. Daarmee komen de twee invalshoeken (ped)agogiek en sociologie uitgebreid aan bod. Het afstudeerdeel bestaat voor alle studenten uit een praktisch gedeelte in de vorm van een toegepast onderzoek inclusief een verslaglegging daarvan in de vorm van een artikel of rapport (Masterpiece). Dit zal naar verwachting ook vaak een opdracht of project van de eigen werkgever zijn, zeker als de werkgever de opleiding (mede) bekostigt.

In het schema is een overzicht te zien van de vragen die centraal staan in de opeenvolgende modules van de twee specialisaties.

HBO VS. UNIVERSITEIT

Hoe verhoudt het niveau van deze masteropleiding zich nu tot het niveau van de universitaire masteropleidingen? Lars Borghouts: 'In feite is het niveau hetzelfde. Dat geeft de accreditatie ook aan. Ze zijn echter verschillend gericht. De praktische toepasbaarheid staat voorop bij de master van Fontys Sporthogeschool. Zo werken we voor de colleges zo veel mogelijk met gerenommeerde gastdocenten: experts uit de praktijk, toonaangevende mensen op het onderwerp van het college. Zij kennen immers als geen ander de laatste ontwikkelingen, de 'state of the art'.

Het kernteam van de Master of Sports bestaat uit eigen docenten. Zij nemen de dagelijkse coördinatie en begeleiding op zich en zorgen voor de continuïteit. 'Dat zijn allemaal mensen die gepromoveerd zijn en dus zelf beschikken over een ruime onderzoekservaring', aldus Borghouts.

De Master of Sports is dus een totaal nieuwe opleiding in ons land. Niet alleen toegankelijk voor LO'ers maar ook voor bijvoorbeeld afgestudeerden sport- en bewegingseducatie, bewegingsagogie, sport gezondheid en management, en voor fysiotherapeuten of bachelors bewegingswetenschappen.

Schema: welke vragen staan centraal in de opeenvolgende modules van de specialisaties van de Master of Sports?

Specialisatie 'Education':

E1: Welke (potentiële) invloed heeft sport op de ontwikkeling en het functioneren van het individu?

E2: Welk belang en welke betekenis heeft sport voor de maatschappij?

E3: Hoe bied je sport- en bewegingsprogramma's effectief aan in onderwijskundig perspectief?

E4: Hoe bereik je de gewenste individuele en maatschappelijke effecten met sport- en bewegingsprogramma's?

E5: Hoe meet je de mate van effectiviteit van sport- en bewegingsprogramma's?

Specialisatie 'Health'

H1: Wat zijn de mogelijke effecten van fysieke activiteit op chronische ziekten/gezondheid?

H2: Welke fysieke activiteit moet je daar eigenlijk voor verrichten?

H3: Hoe meet je die fysieke activiteit, en hoe stel je programma's hierop af?

H4: Hoe bereik je doelgroepen om ze te stimuleren actiever te worden?

H5: Hoe begeleid je individuen vervolgens in het volhouden van de programma's?

Na de eerste start in januari 2009 start de opleiding elk jaar in september weer. Voor geïnteresseerden organiseert Fontys Sporthogeschool op 4 september nog een informatieavond. Ook is er een speciale website in het leven geroepen met meer info: www.masterofsports.nl. De redactie van *Lichamelijke Opvoeding* zal de komende tijd de ontwikkelingen rondom deze eerste Master of Sports blijven volgen. Pieter Cornelissen is werkzaam bij Fontys Sporthogeschool. Meer informatie over de masteropleiding vind u op www.masterofsports.nl

Correspondentie: pieter.cornelissen@fontys.nl